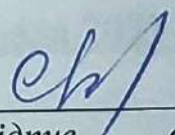
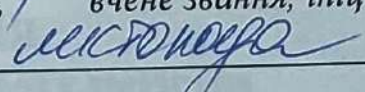

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 051 «Економіка»

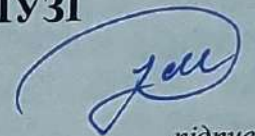
Допускається до захисту
завідувач кафедри економіки та економічної
теорії

 доцент С. Г. Батажок
підпис, вчене звання, ініціали, прізвище
« 18 » 2024 року

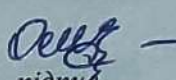
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ГАЛУЗІ

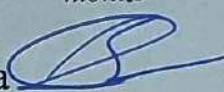
Виконав: Малишко Ілля Юрійович

підпис

Керівник: доцент Однорог Максим Анатолійович

підпис

Рецензент: професор Сокольська Тетяна Вікторівна

підпис

Я, Малишко Ілля Юрійович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу
магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 051 «Економіка»

Затверджую

гарант ОПП «Економіка»

доцент Т.В. Понедільчук

(підпис)

«4» листопада 2023 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра

Малишко Іллі Юрійовича

Тема: Формування оптимальної структури капіталу підприємств агропродовольчої сфери

Перелік питань, що розробляються в роботі: дослідження теоретичних та методичних основ формування оптимальної структури капіталу підприємств агропродовольчої галузі; діагностика стану та структури капіталу агропромислових підприємств в контексті максимізації їх вартості; науково-прикладне обґрунтування синергетичної моделі оптимізації структури капіталу підприємств в агро продовольчій галузі; вивчення впливу зміни кон'юнктури продовольчих та фінансових ринків на формування капіталу підприємств; вивчення механізму та соціально-економічного ефекту впровадження синергетичної моделі оптимізації структури капіталу.

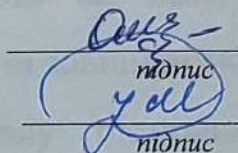
Вихідні дані: Нормативно-правові акти України, монографічна література, періодичні видання, матеріали мережі Інтернет, практичні матеріали досліджуваних підприємств.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Період виконання	Відмітка про виконання
Огляд літератури	листопад-січень 2024	виконано
Теоретико-методична частина	лютий-квітень 2024	виконано
Аналітична частина	травень-червень 2024	виконано
Рекомендаційна частина	липень-серпень 2024	виконано
Оформлення роботи	вересень 2024	виконано
Перевірка на плагіат	жовтень 2024	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	жовтень 2024	виконано
Подання на рецензування	листопад 2024	виконано

Керівник

Здобувач

підпис
підпис

М. А. Однорог

І. Ю. Малишко

Дата отримання завдання «4» листопада 2023 року

АНОТАЦІЯ

Малишко І. Ю. Формування оптимальної структури капіталу підприємств агропродовольчої галузі.

Узагальнено теоретико-методологічні засади формування оптимальної структури капіталу підприємств агропродовольчої галузі. Теоретичною основою формування оптимальної структури капіталу підприємств агропродовольчої галузі є ряд принципів. По-перше, принцип диверсифікації джерел фінансування, який полягає у комбінуванні власного та позикового капіталу з метою запобігання монофінансуванню, що знижує рівень фінансової стійкості підприємств, а також підвищує ризиковість діяльності та вірогідність банкрутства. По-друге, принцип оптимізації середньозваженої вартості, що полягає у пошуку їх оптимального співвідношення із урахуванням мінімізації середньозваженої вартості залучення, максимізації ефективності діяльності та збільшення вартості підприємства. По-третє, врахування соціальної та синергетичної компонентів, що відбиваються у кінцевому ефекті оптимізації структури капіталу агропродовольчих підприємств у розрізі впливу на усіх учасників агропродовольчої галузі.

Систематизовано науково-методичні підходи до оптимізації структури капіталу агропродовольчих підприємств, які визначаються систематичним аналізом та групуванням показників, що взаємодіють з основними показниками вартості підприємства. Цей підхід відображений в розробці алгоритму, який визначає процес конструювання оптимальної структури капіталу, включаючи етап визначення вартості власного та позикового капіталу, а також їхньої середньозваженої вартості. У контексті цього підходу важливим є етап визначення вартості власного та позикового капіталу, що включає глибокий аналіз факторів, що впливають на їхню цінність. Цей етап розкриває взаємозв'язки між внутрішніми та зовнішніми факторами, визначаючи їх внесок у загальну структуру капіталу підприємства. Важливим компонентом систематизації є врахування основних показників вартості підприємства, які

допомагають визначити оптимальну структуру капіталу. Такий підхід робить можливим врахування специфіки галузі та індивідуальних особливостей підприємства при формуванні фінансової стратегії.

Визначені інституціональні передумови формування та використання капіталу виявляються через взаємодію різних складових, а саме соціальної, політичної, економічної та юридичної сфер. Кожна з цих складових визначає зовнішні умови для функціонування агропродовольчих підприємств, враховуючи вплив глобалізаційних процесів та стратегічних змін в агропродовольчій галузі України. У цих умовах, що характеризуються великим ризиком, виникає необхідність в розробці та реалізації ефективних стратегій та моделей максимізації ефективності структури капіталу агропродовольчих підприємств. Динамічні зміни в інституціональному середовищі підприємств галузі визначають різні напрями трансформації моделей максимізації ефективності структури капіталу. Залежно від ситуації та контексту, підприємства вирішують нарощувати власні або позикові (коротко- або довгострокові) кошти. Це спонукає до пошуку нових шляхів фінансування та адаптації підприємств до динамічних умов зовнішнього середовища, що включає розвиток нових стратегій капіталовкладень.

Одержані результати можуть бути використані Департаментом економічного розвитку аграрного ринку Міністерства аграрної політики та продовольства України, Управліннями агропромислового розвитку, навчальному процесі Білоцерківського національного аграрного університету при підготовці студентів спеціальності 051 «Економіка».

Кваліфікаційна робота магістра містить 62 сторінки, 13 таблиць, 7 рисунків, список використаних джерел із 60 найменувань, 2 додатки.

Ключові слова: структура, капітал, агропродовольча галузь, підприємство, агропромислові підприємства.

Malyshko I. Yu. Formation of the optimal capital structure of agro-food enterprises.

The theoretical and methodological foundations for the formation of an optimal capital structure of agri-food enterprises are generalized. The theoretical basis for the formation of the optimal capital structure of agri-food enterprises is a number of principles. Firstly, the principle of diversification of sources of financing, which consists in combining equity and debt capital in order to prevent mono-financing, which reduces the level of financial stability of enterprises, as well as increases the riskiness of activities and the likelihood of bankruptcy. Secondly, the principle of weighted average cost optimization, which is to find their optimal ratio, taking into account minimizing the weighted average cost of attraction, maximizing the efficiency of operations and increasing the value of the enterprise. Thirdly, consideration of the social and synergistic components, which are reflected in the final effect of optimizing the capital structure of agri-food enterprises in terms of the impact on all participants in the agri-food industry.

The article systematizes scientific and methodological approaches to optimizing the capital structure of agri-food enterprises, which are determined by systematic analysis and grouping of indicators that interact with the main indicators of enterprise value. This approach is reflected in the development of an algorithm that determines the process of designing an optimal capital structure, including the stage of determining the cost of equity and debt capital, as well as their weighted average cost. In the context of this approach, the stage of determining the value of equity and debt is important.

The defined institutional preconditions for the formation and use of capital are manifested through the interaction of various components, namely the social, political, economic and legal spheres. Each of these components determines the external conditions for the functioning of agri-food enterprises, taking into account the impact of globalization processes and strategic changes in the agri-food sector of

Ukraine. In these high-risk conditions, there is a need to develop and implement effective strategies and models for maximizing the efficiency of the capital structure of agri-food enterprises. Dynamic changes in the institutional environment of enterprises in the industry determine different directions of transformation of models for maximizing the efficiency of the capital structure. Depending on the situation and context, enterprises decide to increase their own or borrowed (short- or long-term) funds. This prompts the search for new ways of financing and adaptation of enterprises to the dynamic conditions of the external environment, including the development of new investment strategies.

The results obtained can be used by the Department of Economic Development of the Agrarian Market of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine, the Departments of Agricultural Development, and the educational process of Bila Tserkva National Agrarian University in the training of students majoring in 051 «Economics».

The master's thesis consists of 62 pages, 13 tables, 7 figures, a list of 60 references, and 2 appendices.

Key words: structure, capital, agri-food industry, enterprise, agro-industrial enterprises.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ГАЛУЗІ.....	5
1.1. Еволюція наукових підходів до формування оптимальної структури капіталу агропродовольчих підприємств.....	5
1.2. Науково-методичні основи оцінки оптимальної структури капіталу підприємств агропродовольчої галузі.....	10
Висновки до розділу 1.....	15
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА СТАНУ ТА СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ МАКСИМІЗАЦІЇ ЇХ ВАРТОСТІ.....	18
2.1. Аналіз сучасного стану та стратегічних векторів розвитку підприємств агропродовольчої галузі.....	18
2.2. Вплив зміни кон'юнктури продовольчих та фінансових ринків на формування капіталу підприємств	24
Висновки до розділу 2.....	35
РОЗДІЛ 3. НАУКОВО-ПРИКЛАДНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СИНЕРГЕТИЧНОЇ МОДЕЛІ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ГАЛУЗІ.....	37
3.1. Обґрунтування синергетичної моделі оптимізації та підвищення ефективності структури капіталу підприємств агропродовольчої галузі.....	37
3.2. Механізм та соціально-економічний ефект впровадження синергетичної моделі оптимізації структури капіталу	42
Висновки до розділу 3.....	48
ВИСНОВКИ.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	53
ДОДАТКИ.....	60

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Baker M., Wurgler J. Market Timing and Capital Structure. *The Journal of Finance*. 2002. Vol. 57, no. 1. P. 1–32. URL: <https://doi.org/10.1111/1540-6261.00414> (date of access: 14.07.2024).
2. Berger A. N., Udell E. Capital Structure and Firm Performance: A New Approach to Testing Agency Theory and an Application to the Banking Industry. *SSRN Electronic Journal*. 2003. URL: <https://doi.org/10.2139/ssrn.361280> (date of access: 17.07.2024).
3. Consumer Price Index Summary / *U.S. Bureau of labor statistics*. URL: <https://www.bls.gov/news.release/cpi.nr0.htm> (date of access: 30.06.2024).
4. Credit Rating – Countries – List. *Trading economics | 20 million Indicators from 196 countries*. URL: <http://www.tradingeconomics.com/country-list/rating> (date of access: 15.02.2024).
5. Frankel R., Lee C. M. C. Accounting valuation, market expectation, and cross-sectional stock returns. *Journal of Accounting and Economics*. 1998. Vol. 25, no. 3. P. 283–319. URL: [https://doi.org/10.1016/s0165-4101\(98\)00026-3](https://doi.org/10.1016/s0165-4101(98)00026-3) (date of access: 14.07.2024).
6. Gordon M. J., Shapiro E. Capital Equipment Analysis: The Required Rate of Profit. *Management Science*. 1956. Vol. 3, no. 1. P. 102–110. URL: <https://doi.org/10.1287/mnsc.3.1.102> (date of access: 27.06.2024).
7. Graham J. R., Leary M. T., Roberts M. R. A century of capital structure: The leveraging of corporate America. *Journal of Financial Economics*. 2016. Vol. 118, no. 3. P. 658–683. URL: <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2015.08.005> (date of access: 14.07.2024).
8. Grossman S. J., Hart O. D. The Costs and Benefits of Ownership: A Theory of Vertical and Lateral Integration. *Journal of Political Economy*. 1986. Vol. 94, no. 4. P. 691–719. URL: <https://doi.org/10.1086/261404> (date of access: 27.06.2024).
9. Grytsenko A. Strategies of economic stability in unstable

environment. *Economy and forecasting*. 2023. Vol. 2023, no. 3. P. 6–15. URL: <https://doi.org/10.15407/econforecast.2023.03.006> (date of access: 15.01.2024).

10. Hamada R. The Effect of the Firm's Capital Structure on the Systematic Risk of Common Stocks. *Journal of Finance*. 1972. Vol. 27, no. 2. P. 435–452. URL: <https://www.jstor.org/stable/2978486>. (date of access: 27.06.2024).

11. Harris M., Raviv A. The Theory of Capital Structure. *The Journal of Finance*. 1991. Vol. 46, no. 1. P. 297–355. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.1991.tb03753.x> (date of access: 17.07.2024).

12. Harris M., Raviv A. A Sequential Signalling Model of Convertible Debt Call Policy. *The Journal of Finance*. 1985. Vol. 40, no. 5. P. 1263–1281. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.1985.tb02382.x> (date of access: 27.06.2024).

13. Harris M., Raviv A. Capital Structure and the Informational Role of Debt. *The Journal of Finance*. 1990. Vol. 45, no. 2. P. 321–349. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.1990.tb03693.x> (date of access: 27.06.2024).

14. Interfax-Ukraine. До Транс'європейської транспортної мережі TEN-T включено 39 українських інфраструктурних проєктів. *Інтерфакс-Україна*. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/559765.html> (дата звернення: 01.05.2024).

15. Interfax-Ukraine. Ринок добрив 2023: українська хімія витримала удар, адаптувалася до військових умов і розпочала відновлення. *Інтерфакс-Україна*. URL: <https://interfax.com.ua/news/blog/880515.html> (дата звернення: 27.02.2024).

16. Jensen M. C., Meckling W. H. Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*. 1976. Vol. 3, no. 4. P. 305–360. URL: [https://doi.org/10.1016/0304-405x\(76\)90026-x](https://doi.org/10.1016/0304-405x(76)90026-x) (date of access: 27.06.2024).

17. Kaletnik G., Pryshliak N. Development of the biofuel industry as a determinant of sustainable development of Ukraine. *Ekonomika APK*. 2023. Vol. 316, no. 2. P. 71–81. URL: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202302071> (date of

access: 30.03.2024).

18. Kaplan S. N. The staying power of leveraged buyouts. *Journal of Financial Economics*. 1991. Vol. 29, no. 2. P. 287–313. URL: [https://doi.org/10.1016/0304-405x\(91\)90004-4](https://doi.org/10.1016/0304-405x(91)90004-4) (date of access: 14.07.2024).

19. Kayhan A., Titman S. Firms' Histories and Their Capital Structures. *SSRN Electronic Journal*. 2004. URL: <https://doi.org/10.2139/ssrn.552144> (date of access: 14.07.2024).

20. Kisgen D. J. Credit Ratings and Capital Structure. *The Journal of Finance*. 2006. Vol. 61, no. 3. P. 1035–1072. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.2006.00866.x> (date of access: 10.04.2024).

21. Аграрний сектор економіки: підсумки 2023 та прогноз на 2023 рік. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ahraryy-sektor-ekonomiky-pidsumky-2023-ta-prohnoz-na-2023-rik> (дата звернення: 04.04.2024).

22. Агроновини України та світу – AgroPortal.ua. AgroPortal.ua. URL: <http://agroportal.ua/news/novosti-kompanii/issledovanie-v-ukraine-ne-khvataet-25-mln-t-elevatornykh-moshchnostei/> (дата звернення: 30.07.2024).

23. Агропромисловий холдинг «Астарта-Київ». *Агропромисловий холдинг «Астарта-Київ»*. URL: <https://astartaholding.com/> (дата звернення: 15.02.2024).

24. Базилевич В. Економічна теорія: Політекономія: Підручник. 7-е вид. Київ: Знання-Прес, 2008. 719 с.

25. Бланк І., Ситник Г., Андрієць В. Управління фінансами підприємств. 2-ге вид. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 792 с. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjIxNw==/4acb3d5dd8a83a8869162381a2536.pdf> (дата звернення: 20.05.2024).

26. Брігхем С. Основи фінансового менеджменту: Переклад з англійської. Київ: КП «ВАЗАКО», 1997. 1000 с.

27. Валовий внутрішній продукт (2002–2023). Ставки, індекси, тарифи. URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/> (дата звернення: 05.02.2024).

28. Володимир Зеленський: За два роки в межах програми «Велике будівництво» оновлено й побудовано понад 40% основної мережі доріг України – Офіційне інтернет-представництво Президента України. *Офіційне інтернет-представництво Президента України*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-za-dva-roki-v-mezhah-programi-velike-bud-72245> (дата звернення: 01.02.2024).

29. Габрель М. С. Виробництво твердого біопалива в Україні: стан та перспективи розвитку. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. Т. 11, № 21.9. С. 126–131. URL: http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2012/21_9/126_Gab.pdf. (дата звернення: 30.06.2024).

30. Гречанюк Б. В. Результати діяльності фірм та зміна менеджерів в Україні. *Журнал менеджменту*. 2009. Т. 7, № 4. С. 13–32. URL: <https://rjm.spbu.ua/article/view/386/343>. (date of access: 14.07.2024).

31. Григоренко Ю. Ємність банок: виробники елеваторів прогнозують зростання споживання сталі – Статті – GMK Center. *GMK*. URL: <https://gmk.center/ua/posts/iemnist-banok-virobniki-elevatoriv-prognozujut-zrostannya-spozhyvannya-stali/> (дата звернення: 30.07.2024).

32. Гурнак О. Визначення оптимальної структури капіталу промислових підприємств. *Наук. праці НДФІ*. 2003. Т. 4. С. 73–81.

33. Данилюк М. О., Савич В. І. Фінансовий менеджмент. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 204 с.

34. Державна служба статистики України. *Державна служба статистики України*. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

35. Домбровська С. О., Лапіна І. С. Структура капіталу підприємства: сучасні проблеми та парадигма розвитку : монографія. Харків : «Діса плюс», 2021. 256 с. URL:

<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11544/1/Структура%20к апіталу%20підприємства%20сучасні%20проблеми%20та%20парадигма%20роз витку.pdf>. (дата звернення: 10.08.2024).

36. Економічна правда. ВВП України зростатиме по 3,5% у 2023 та 2023 роках. – прогноз ЄБРР. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/11/4/679397/> (дата звернення: 05.02.2024).

37. Економічна правда. За 2021 рік Продовольчо-зернова корпорація отримала 5,8 мільярдів збитку. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/04/16/673072/> (дата звернення: 30.07.2024).

38. Європейська правда. 5 сценаріїв руху до ЄС: що може зробити євроінтеграцію вдалою, а що – зупинити її. *Європейська правда*. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2023/10/19/7148898/> (дата звернення: 15.01.2024).

39. Єгоров Б. В., Козак К. Б. Визначення ємності регіонального продовольчого ринку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. Т. 1, № 15. С. 49–51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2015_15_12. (дата звернення: 16.01.2024).

40. Жнива-2023: В Україні зібрано понад 67 млн тон зернових та олійних культур. *Міністерство аграрної політики та продовольства України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/zhnyva-2023-v-ukraini-zibrano-ponad-67-mln-tonn-zernovykh-ta-oliinykh-kultur#:~:text=Збір%20зернових%20та%20зернобобових%20культур,%20намо лочено%2023%20409%20тис>. (дата звернення: 04.01.2024).

41. Збитки від загибелі тварин та пошкодження тваринницьких ферм. *Міністерство аграрної політики та продовольства України*. URL: <https://minagro.gov.ua/news/zbitki-vid-zagibeli-tvarin-ta-poshkodzhennya-tvarinnickih-ferm-stanovlyat-priblizno-2-mlrd-griven-olena-dadus> (дата звернення: 12.02.2024).

42. Згадова Н. С., Павленко Г. М., Паненко О. Є. Оптимізація та безпека

структури капіталу в аграрних підприємствах. *Agrosvit*. 2023. № 15. С. 52–57.
URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2023.15.52> (дата звернення: 25.06.2024).

43. Згадова Н. С., Кулаковська Т. А., Рашевський А. В. Шляхи формування капіталу агропродовольчих підприємств. *Efektivna ekonomika*. 2023. № 9. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.9.18> (дата звернення: 25.06.2024).

44. Земельна реформа в Україні: що потрібно знати. Юридична фірма *GOLAW* – комплексні юридичні послуги та консультації. URL: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/land-reform-in-ukraine-basic-information/> (дата звернення: 05.04.2024).

45. Зерновий коридор: чи справді Україна є залежною від нього та які існують альтернативи. *Мінфін – все про фінанси: новини, курси валют, банки*. URL: <https://minfin.com.ua/ua/currency/articles/zernoviy-koridor-chi-spravdi-ukrayina-zalezhna-vid-nogo-i-yaki-e-alternativi/> (дата звернення: 11.06.2024).

46. Зятковський І. Фінансове забезпечення діяльності підприємств : монографія. Тернопіль : Екон. думка, 2000. 214 с.

47. Інфографіка (імпорт) | Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=7e82c6e6-e65b-44ae-8a9a-48b6851f6d47&tag=Infografika-import-> (дата звернення: 08.01.2024).

48. Інформаційно-аналітичний портал АПК України, *Держпідтримка АПК 2021*. URL: <https://agro.me.gov.ua/ua/news/derzhpidtrimka-apk-2021-programi-mehanizmi-termini> (дата звернення: 05.01.2024).

49. Катан Л. І., Сидоренко А. І. Фінансові ресурси підприємства та особливості їх формування. *Ефективна економіка*. 2015. Т. 6, № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_6_6. (дата звернення: 16.05.2024).

50. Кернел. *Kernel*. URL: <https://www.kernel.ua/ua/> (дата звернення: 15.02.2024).

51. Кірейцев Г. Вплив зовнішніх чинників на результативність

економічних реформ. *Економічні науки*. 2011. Т. 7, № 25.2. С. 50–57.

52. Клименко О. Теоретичне узагальнення змісту грошового обігу підприємств. *Ефективна економіка*. 2014. Т. 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2389> (дата звернення: 15.05.2024).

53. Коваленко Л. О., Міхеєнко Т. В. Інвестиції як форма фінансового забезпечення розвитку депресивних регіонів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. Т. 15. С. 33–39. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/15_2015/9.pdf (дата звернення: 18.05.2024).

54. Козюк В. В., Родіонова Л. А., Длугопольський О. В. Історія економіки та економічної думки : підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 792 с.

55. Корпоративна соціальна відповідальність | МХП. Працюємо заради Перемоги. URL: <https://mhp.com.ua/uk/pro-kompaniiu/korporativna-sotsialna-vidpovidalnist> (дата звернення: 19.06.2024).

56. Костецький Я. І. Стратегія формування і розвитку аграрного сектору України: теорія і практика : монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 356 с.

57. Костирко Л. А. Стратегія фінансово-економічної діяльності господарюючого суб'єкта: методологія і організація: монографія. Луганськ: СЛУ ім. В. Даля, 2002. 560 с.

58. Крамаренко Г., Чорна О. Фінансовий аналіз : підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 392 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kramarenko_Halyna/Finansovyi_analiz/ (дата звернення: 20.05.2024).

59. Кузьменко Л., Кузьмін В., Шаповалова В. Фінансовий менеджмент. Херсон: Олді-плюс, 2009. 256 с. URL: http://lib.puet.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=321:-&catid=16&Itemid=39 (дата звернення: 18.05.2024).

60. Державна служба статистики України. *Державна служба статистики України*. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>